

ROZSTAWAĆ SIĘ (20) *vb impf*

rozstawać się (15), **rostawać się** (5); rozstawać się *GliczKsiąż, RejWiz, BielKron* (5), *NiemObr, WerKaz, WisznTr, SkarKaz, KlonFlis*; rostawać się *OpecŻyw, BibRadz, KarnNap, RybGęśli*; rozstawać się : rostawać się *SiebRozmyśl* (3:1).

się (11), się (9).

rozł- (12), rosł- (3).

o oraz drugie a jasne; w *inf* -staw- (3), -[stów]-; w pozostałych formach -stów- (15), -staw- (1) *BibRadz*; w -staj- a jasne. W formach tematów *praes*: rozstów- (6), rozstaj- (1) *WyszTr*.

inf rozstawać się (3). ◇ *praes* 3 sg rozstawa się (2), rozstaje się (1). ◇ 3 pl rozstawa się (3). ◇ *praet* 2 sg f -ś się rozstawała (1). ◇ 3 sg m rozstawał się (4). f rozstawała się (2). ◇ 3 pl m pers rozstawali się (2). ◇ *con* 2 sg m byś się rostawał (1). ◇ *part praes act* rozstawaając się (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w. s.v. rozstać się.

Przestawać przebywać z kimś lub czymś [w tym: z kim, z czym (15)] (20) :

a. Rozchodzić się w różne strony, oddalać się od siebie; *dicere salutem, digredi, distrahi, divelli Cn* (17) : *OpecŻyw* 88v; *RejWiz* 27; A gdy się mieli [*Helena i Parys*] żałobliwie roztawać/ rozkazał Paris potajemnie swoim aby byli pogotowiu w nocy/ á Helenę wzięli do okrętu *BielKron* 56; Piął też [*Mateusz*] Ewanyelią świętą po żydowku/ którą zotawał braciey swoiey zwolennikom/ zwałcząc Bárnabie gdy się z nim roztawał w wspominku *BielKron* 144, 414v [2 r.]; *NiemObr* 8; *RybGęśli* B4v; BŁogofławie cię Panno z twoiey ciérpliwosci/ Serce twoie naswiętisz/ y wżytłkie wnętrzości/ Które tak był przeraził okrutny miecz frogi/ Gdy się z tobą roztawał synaczek twój drogi/ Idąc na mękę frogą *SiebRozmyśl* Hv, A3v; [Lypolit bacząc chuć Pána swego/ iął się z przyacioły roztawać. *HistFort* E2].

Zwroty: »nigdy się nie rostawać« (1): *KarnNap* G *cf Szereg*.

»społu się rozstawać« (1): Władziław z bratem Krolew Zygmuntem miał żalości y trapienia dożyć/ gdy się społu roztawali *BielKron* 415.

»nie rozstawać się aż do śmierci« (1): [mąż z żoną] służą sobie zobopolnie/ á nie roztawiają się/ ani opuścą aż do śmierci *WerKaz* 304.

»rozstawać się przez śmierć« [szyk zmienny] (2): *BibRadz* I 133c *margin*; Aczci nierówny frymárk/ Pan słuę [*Chrystus św. Jana*] oddawa/ A sam przez okrutną śmierć/ ztobą [*tj. Maryją*] się roztawa. *SiebRozmyśl* H4v.

Szereg: »nie rozstawać się ani opuszczać (a. opuścić)« [szyk 1:1] (2): Toć rozkazuie słowem Bożym/ abyś żonę twoję [...] miłował iako ciało swoie/ [...] abyś iey nigdy nie opuśczał/ ani się z nią roztawał/ dla iakiey przygody *KarnNap* G; *WerKaz* 304.

Przen (2) : W tym [*tj. w tym miejscu*] się Szkárpawá z Leniwką roztawa/ Ná swoim Nurcie każda z nich przetawa. *KlonFlis* H.

Zwrot: »nigdy się nie rozstawać« (1): Wziąłem Pána Iezulá: toć się weń odmienić mam/ á iemu samemu żyć/ w nim mieżkać/ y z nim się nigdy nie roztawać winien ieltem. *SkarKaz* 162a.

b. Umierać (2) :

Zwrot: »z światem się rozstawać« (2): ten dziś łzyię złomił/ Ten vmárł/ [...] rániono tego z mieyfca iuz nie wftáie/ Pochwili powiedzą/ s światem fię rozftáie. *WisznTr* 33; Iákoż/ gdyś iuz dużę śwá w ręce bołkié dáłá/ A z tym to nędznym światem/ iuz fię rozftawáá: Oni twé święté ciáło/ vczíwie fchowáli/ W ónym grobie Iozaphát *SiebRozmyśl* K4.

c. Przen: *Przestawać zajmować się czymś* (1) :

W połączeniu szeregowym (1): káždy kthoryby yedno chcyáł co vmyeć/ ma náuki nigdy z myfli fwey nye fpułfczáć/ ále wniefie áż do fmierci obyerać/ z oná fie nye rozftawáć/ áż przy lámym fkonányu á grobye *GliczKsiqż* N2.

Synonimy: *odchodzić, oddalać się, opuszczać, roztapiać się, rozchodzić się.*

Formacje współrdzenne cf *STAC*.

Cf **ROSTAWANIE**, **ROZSTAJAĆ SIĘ**

MN